

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
1 ÚVOD DO KONTROLY A MĚŘENÍ (<i>J. Pernikář</i>)	11
1.1 Technická kontrola ve strojírenském podniku	11
1.2 Koncepce metrologického systému v České republice	13
1.3 Základní pojmy v metrologii	16
1.4 Základní pojmy matematické statistiky	19
1.5 Veličiny a jednotky	27
1.6 Základy teorie chyb měření	30
1.7 Podmínky správného měření	32
2 MĚŘENÍ ZÁKLADNÍCH FYZIKÁLNÍCH VELIČIN (<i>J. Pernikář</i>)	35
2.1 Měření teploty a tepla	35
2.1.1 Teplotní stupnice	35
2.1.2 Rozdělení teploměrů	38
2.1.3 Dotykové (dilatační) teploměry	38
2.1.4 Odporové teploměry	43
2.1.5 Termoelektrické teploměry	44
2.1.6 Bezdotykové teploměry	46
2.1.7 Indikátory teploty	48
2.2 Měření tlaku	49
2.2.1 Rozdělení tlakoměrů	51
2.2.2 Kapalinové tlakoměry	52
2.2.3 Deformační tlakoměry	53
2.2.4 Snímače tlaku s elektrickým výstupem	53
2.3 Měření průtoku a rychlosti proudění kapalin	54
2.4 Měření síly, momentu síly, práce a výkonu	57
2.4.1 Síla	57
2.4.2 Moment síly	59
2.4.3 Práce a výkon	60

2.4.4	Měření otáček	61
2.4.5	Měření vlhkosti, hustoty a viskozity	62
3	MĚŘENÍ DÉLEK A ÚHLŮ (<i>V. Pata</i>)	66
3.1	Rozdělení měřidel délky	66
3.1.1	Mechanická měřidla	67
3.1.2	Elektrická měřidla	83
3.1.3	Optická měřidla	85
3.2	Souřadnicové měřicí stroje	88
3.3	Kalibrace měřidel délky	92
3.4	Kontrola úhlů	96
4	HODNOCENÍ JAKOSTI POVRCHU (<i>L. Bumbálek, V. Pata</i>)	104
5	MECHANICKÉ A TECHNOLOGICKÉ VLASTNOSTI MATERIÁLŮ (<i>S. Věchet</i>)	115
5.1	Mechanické vlastnosti	115
5.1.1	Statická zkouška tahem	116
5.1.2	Tečení materiálů a mechanické zkoušky při zvýšených teplotách	123
5.1.3	Měření tvrdosti	125
5.1.4	Zkouška rázem v ohybu podle Charpyho	129
5.1.5	Únavové zkoušky	131
5.2	Technologické vlastnosti a jejich zkoušení	139
5.2.1	Zkoušky slévárenských vlastností	139
5.2.2	Zkoušky svařitelnosti	139
5.2.3	Zkoušky tvařitelnosti	143
5.2.4	Zkoušky obrobitelnosti	146
6	ZKOUŠKY BEZ PORUŠENÍ MATERIÁLU (<i>K. Němec</i>)	148
6.1	Vizuální metoda	149
6.2	Kapilární metody	149
6.3	Magnetické a elektromagnetické metody	150
6.3.1	Magnetická metoda	150
6.3.2	Metoda vířivých proudů	151
6.4	Zkoušky ultrazvukem	152
6.4.1	Průchodová metoda	153
6.4.2	Odrazová (impulsová) metoda	153
6.4.3	Rezonanční metoda	154

6.5	Zkoušky prozařování	155
6.5.1	Zkouška prozařováním rentgenovým zářením	155
6.5.2	Gamagrafie	157
6.5.3	Neutronografie	158
7	KOMPLEXNÍ MĚŘENÍ SOUČÁSTÍ (<i>J. Pernikář</i>)	159
7.1	Kontrola závitů	159
7.2	Kontrola ozubených kol	162
7.3	Kontrola vaček	164
7.4	Komplexní měření konkrétní součásti	166
8	KONTROLA VÝROBNÍCH STROJŮ (<i>V. Pata</i>)	169
8.1	Geometrické zkoušky přímosti	170
8.2	Metody založené na měření délky	171
8.3	Metody založené na měření úhlů	173
8.4	Geometrické zkoušky rovinnosti	173
8.5	Geometrické zkoušky kolmosti	176
8.6	Otáčení	177
8.6.1	Obvodové házení	177
8.6.2	Periodický axiální pohyb	180
8.6.3	Čelní házení	181
8.7	Zkoušky přesnosti a opakovatelnosti nastavení polohy v číslicově řízených osách	181
8.8	Geometrická přesnost strojů pracujících bez zatížení	185
8.9	Zkoušky kruhové interpolace u číslicově řízených obráběcích strojů	186
8.10	Vibrace	188
9	METALOGRAFIE (<i>K. Hanzlíková</i>)	189
9.1	Metalografická mikroskopie	189
9.1.1	Světelná mikroskopie	189
9.1.2	Příprava metalografických výbrusů pro světelnou mikroskopii	193
9.1.3	Hodnocení metalografického výbrusu pomocí světelné mikroskopie	199
9.1.4	Barevná metalografie	200
9.2	Fraktografie	205
	LITERATURA	206